

Dosarul nr. 2r-297/23
2-22013216-01-2r-11072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șontea,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397, împotriva Tatiane David, Verei Bașcanean și lui Gheorghe David cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen depusă de Tatiana David, restituită cererea de apel depusă de Tatiana David împotriva hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal și încetată procedura în ordine de apel,

c o n s t a t ă :

La 28 ianuarie 2022, SA „Termoelectrica”, în interesele APLP nr. 51/397, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane David, Verei Bașcanean și lui Gheorghe David, concretizată pe parcurs, prin care a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul APLP nr. 51/397 a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 6 140,63 de lei, acumulată până în noiembrie 2021, pentru apartamentul nr. XX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, precum și încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul SA „Termoelectrica” a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat, în mărime de 270 de lei și a cheltuielilor pentru avizul publicitar, în mărime de 100 de lei (f. d. 2-2 verso, 24).

Prin hotărârea din 21 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

S-a încasat în mod solidar din contul Tatiane David, Verei Bașcanean și lui Gheorghe David în beneficiul APLP nr. 51/397 datorie pentru energia termică livrată în perioada de până în noiembrie 2021, în mărime de 6 140,63 de lei.

S-a încasat în mod solidar din contul Tatiane David, Verei Bașcanean și lui Gheorghe David în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată, în mărime de 370 de lei (f. d. 31).

La 01 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Tatiana David a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 02 februarie 2023, Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 53-55).

Prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen depusă de Tatiana David, restituită cererea de apel depusă de Tatiana David împotriva hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal și încetată procedura în ordine de apel (f. d. 72-76).

La 07 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 08 iunie 2023, prin intermediul cancelariei instanței de judecată, Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șontea a declarat recurs împotriva încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri de repunere în termen a apelului și restituirea cauzei în instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel în fond (f. d. 85-88).

În motivarea recursului, a menționat că termenul de declarare a apelului a fost omis din motive întemeiate, deoarece nu a cunoscut despre examinarea cauzei de către instanța de judecată și nu a fost înștiințată la timp despre pronunțarea hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

A obiectat că nu i-a fost comunicată cererea de chemare în judecată cu anexe, precum și încheierea instanței de fond privind acceptarea în procedură a cauzei.

Mai mult, a notat că își are domiciliul la o altă adresă decât cea indicată de partea reclamantă în cererea de chemare în judecată, și anume pe adresa str. XXXXX, apartamentul nr. XX, mun. XXXXX, fapt care rezultă din actul de identitate anexat la cererea de apel și fapt cunoscut de către APLP nr. 51/397.

A precizat că avizul de recepție anexat la materialele cauzei este semnat de către Gheorghe David, și nu de către destinatarul Tatiana David, iar pe scrisoarea expediată pe numele lui Gheorghe David, la aceeași adresă, este indicată mențiunea „plecat”.

Respectiv, partea reclamantă nu a făcut dovada domiciliului pârâtei Tatiana David, iar citarea prin publicitate a fost efectuată cu rea-credință.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatul Daniel Șontea, la 23 mai 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f. d. 78).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 07 iunie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel. Încheierile Curții Supreme de Justiție nu se supun niciunei căi de atac.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI1 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâțul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat copia cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate, precum și copia încheierii de acceptare în procedură a acțiunii la adresa pârâților Tatiana David, Vera Bașcanean și Gheorghe David în mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. XX (f. d. 17).

De menționat este și faptul că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 01 decembrie 2021, proprietari ai bunului imobil situat în

mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. XX sunt înregistrați: Tatiana David, Vera Bașcanean și Gheorghe David (f. d. 5).

Conform avizului poștal de recepție DS8006182573AS, scrisoarea expediată în adresa Tatiane David a fost recepționată la 14 februarie 2022 (f. d. 20), în timp ce corespondența expediată în adresa Verei Bașcanean și lui Gheorghe David a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 21-22).

Ulterior, în temeiul avizului public emis de către instanța de judecată, a fost dispusă citarea publică a părților în vederea prezentării acestora la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pentru a le fi înmânate cererea de chemare în judecată și actele anexate, citația respectivă fiind publicată în „Ziarul de Gardă”, ediția din 03 martie 2022 (f. d. 23, 27).

La 22 martie 2022, după examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expedit copiază dispozitivului hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la aceeași adresă de domiciliu al părților (f. d. 32), însă la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma recepționarea acesteia.

Cererea de apel împotriva hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Tatiana David la 01 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 39-39 verso).

Ulterior, la 02 februarie 2023, Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 53-55).

Prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen depusă de Tatiana David, restituită cererea de apel depusă de Tatiana David împotriva hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal și încetată procedura în ordine de apel (f. d. 72-76).

În argumentarea soluției emise, Curtea de Apel Chișinău a indicat că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 01 decembrie 2021, proprietari ai bunului imobil situat în mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. XX sunt înregistrați: Tatiana David, Vera Bașcanean și Gheorghe David.

Totodată, instanța de apel a reținut că copia cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate, precum și copia încheierii de acceptare în procedură a acțiunii, au fost expediate apelantei la data de 04 februarie 2022, corespondența fiind recepționată de către părătul Gheorghe David la 14 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul poștal de recepție.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond a întreprins toate măsurile necesare de informare și înștiințare a părților Tatiana David, Vera Bașcanean și Gheorghe David privind derularea procesului civil, atât prin trimiteri poștale, cât și prin citare publică, iar apelanta Tatiana David nu a justificat imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul prevăzut de art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, ajungând la o asemenea soluție, Curtea de Apel Chișinău nu a oferit o argumentare suficient de convingătoare cu privire la respingerea temeiurilor invocate de către Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șontea în cererea de repunere în termen a apelului depus împotriva hotărârii din 21 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că odată cu depunerea cererii de apel motivate și cererii cu privire la repunerea în termen, Tatiana David a anexat și copia buletinului de identitate, din conținutul căruia rezultă că, începând cu 06 septembrie 2011, domiciliul Tatiane David este mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX (f. d. 56).

Mai mult decât atât, aceeași adresă a recurente este indicată și în informația generată de Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, care este validată de platforma de interoperabilitate „MConnect”, care reprezintă o soluție tehnică destinată asigurării schimbului de date între sistemele informaționale deținute de participanții la schimbul de date.

Cu toate acestea, din actele dosarului se constată că toate actele de procedură au fost remise de către instanța de fond la o altă adresă decât cea pe care domiciliază Tatiana David, și anume la bd. XXXXX, ap. XX, mun. XXXXX.

Prin urmare, instanța de apel, la emiterea soluției sale, urma să analizeze aspectul respectiv și să supună verificării dacă prima instanță a respectat întocmai procedura de înștiințare legală a părții Tatiane David în vederea expedierii actelor de procedură pe marginea prezentei cauze civile.

Or, în argumentarea poziției sale, Curtea de Apel Chișinău s-a bazat în exclusivitate pe datele prezentate în extrasul din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 01 decembrie 2021, potrivit căruia proprietarii ai bunului imobil situat în mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. XX sunt înregistrați: Tatiana David, Vera Bașcanean și Gheorghe David.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că informația despre proprietarii unui anumit bun imobil nu echivalează cu faptul domicilierei acestora la adresa aflării bunului imobil, în situația în care există și alte date din care rezultă o altă adresă de domiciliu.

În această consecvență, omisiunea Curții de Apel Chișinău constă și în faptul că a fost lăsat fără apreciere argumentul-cheie invocat de către Tatiana David, precum că aceasta domiciliază, de fapt, pe str. XXXXX, ap. XX din mun. XXXXX, și nu pe bd. XXXXX, ap. XX, mun. XXXXX, adresă la care i-a fost expediată toată corespondența de către instanța de fond.

Într-o altă ordine de idei, Completul de judecată nu poate accepta ca fiind concludentă constatarea instanței de apel, precum că copia cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate și copia încheierii de acceptare în procedură a acțiunii, au fost expediate apelantei Tatiana David la data de 04 februarie 2022, corespondența fiind recepționată de către părătul Gheorghe David la 14 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul poștal de recepție.

În context, Completul de judecată stabilește că instanța de apel nu a făcut o diferență dintre destinatarii acestei corespondențe, în condițiile în care la materialele cauzei lipsesc probe concludente care ar indica la existența unui grad de rudenie dintre Tatiana David și Gheorghe David sau la faptul că aceștia sunt membri de familie, în ordinea art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

Potrivit normei precitate, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Corespunzător, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, în lipsa unei certitudini cu privire la faptul dacă Tatiana David și Gheorghe David sunt membri de familie și locuiesc împreună, viciul de citare nu poate fi considerat înlăturat, fapt care impune concluzia netemeinicii soluției expuse de către instanța de apel.

În plus, instanța de apel nu a supus aprecierii nici înscrisurile anexate de către apelantă la cererea de repunere în termen, sub aspectul dacă acestea constituie circumstanțe pertinente și justificative pentru depunerea cererii de repunere în termen.

Față de cele ce preced, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că soluția Curții de Apel Chișinău nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a substitui competența Curții de Apel Chișinău la examinarea cererii de apel și a cererii de repunere în termen depuse de Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șontea.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta, cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Tatiana David, reprezentată de avocatul Daniel Șonțea.

Se casează încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397, împotriva Tatiane David, Verei Bașcanean și lui Gheorghe David cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni